

برنامه ریزی راهبردی توسعه حمل و نقل محور (TOD) در بهبود استفاده از اراضی شهری نمونه موردی ایستگاه مترو صادقیه

مهسا فغفوریان، کارشناس شهرسازی، دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی منطقه ای دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکز
mfaghfourian_ud@yahoo.com

چکیده

افزایش جمعیت در شهرهای بزرگ و به دنبال آن وسعت شهرها، پیشرفت صنعت اتومبیل و توسعه حمل و نقل از جمله عواملی است که به کثرت تعداد وسایل نقلیه شخصی می‌انجامد که این کثرت مشکلات متعددی را سبب شده است. در این میان حمل و نقل عمومی و به طور خاص مترو به عنوان یکی از وسایل حمل و نقل عمومی می‌تواند راهکاری مناسب برای حل این مشکلات باشد. ایستگاه‌های مترو مهمترین نقاطی هستند که کالبد موجود شهر را با خطوط حمل و نقل زیرزمینی پیوند می‌دهند. این ایستگاه‌ها به عنوان میدان جاذبه‌ای عمل میکنند که به رشد انواع کاربری‌ها در محدوده پیرامون و حوزه نفوذ ایستگاه‌ها منجر می‌شود. رویکرد اساسی برای سامان‌دهی استفاده از اراضی شهری، رویکرد توسعه حمل و نقل محور است. توسعه مبتنی بر حمل و نقل، ارتباطی بین کاربری زمین و حمل و نقل را ایجاد و از کاربری زمین، تصویری کارا تر ارائه می‌کند و میزان استفاده از حمل و نقل عمومی را افزایش می‌دهد. در میان الگوهای مختلف توسعه، این نوع از توسعه ضمن بهره‌مندی از اصول رویکردهای نوین در برنامه ریزی شهری، میتواند گامی مؤثر در دستیابی به اصول توسعه پایدار شهری بردارد. بدنه اصلی این رویکرد خطوط حمل و نقل است که بر جابه‌جایی جمعیت و خدمات تأثیر زیادی دارد. در این پژوهش با تأکید بر ایستگاه مترو صادقیه، سعی شده است از طریق برنامه ریزی استراتژیک و با استفاده از تکنیک SWOT و ماتریس IE، راهبردهایی برای توسعه حمل و نقل محور (TOD) در استفاده از اراضی پیرامون ایستگاه مترو صادقیه ارائه شود تا با بهبود استفاده از اراضی اطراف ایستگاه مترو بتواند در تحقق توسعه شهر نقش اساسی و محوری ایفا کند و به محرک مهمی در اصلاح ساختار شهری تبدیل شود.

واژه‌های کلیدی: برنامه ریزی راهبردی، توسعه حمل و نقل محور، ایستگاه مترو صادقیه، اراضی شهری.